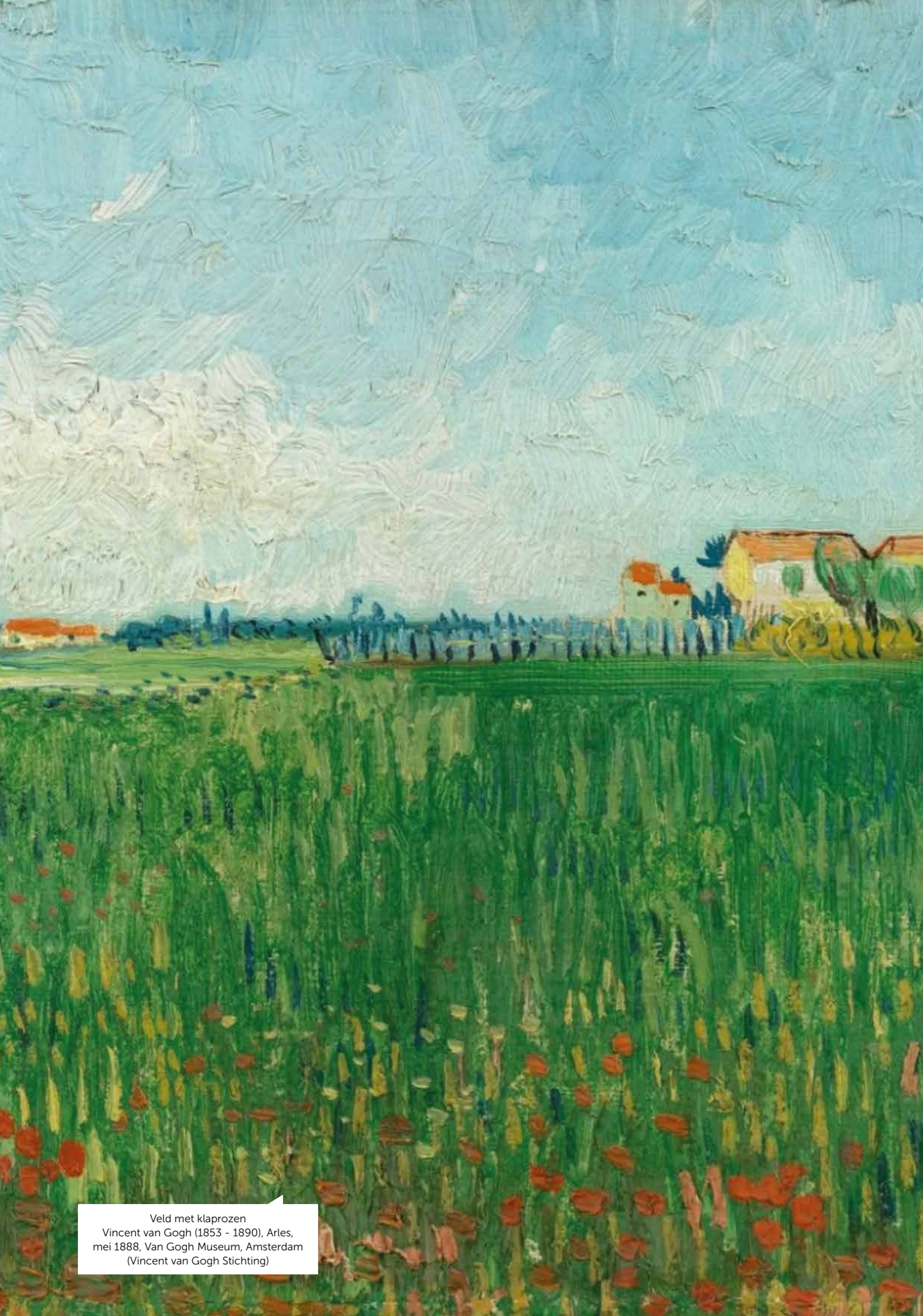

Jaarverslag 2020

Veld met klaprozen
Vincent van Gogh (1853 - 1890), Arles,
mei 1888, Van Gogh Museum, Amsterdam
(Vincent van Gogh Stichting)

Inhoudsopgave

	Voorwoord	5
1	Verslag van het bestuur	7
2	In memoriam	9
3	Vier strategische stappen op weg naar schaalvergroting	11
4	Activiteitenverslag 2020	12
5	Anders dan anders	16
6	Van Gogh Nationaal Park i.o.	23
7	Van Gogh Sites NV	25
8	Governance	29
9	Jaarrekening Van Gogh Sites Foundation	32

De zaaier (naar Millet), januari 1890
Vincent van Gogh (1853 - 1890)
Kröller Müller Museum

Het culturele leven heeft een jaar nagenoeg stilgestaan. Echter de enorme herwaardering van natuur en landschap heeft ons ook de ogen doen openen voor de schoonheid en waarde van onze eigen omgeving. Daarmee zijn we misschien wel dichterbij het leven en werk van Vincent van Gogh komen te staan dan we beseffen.

Frank van den Eijnden
Directeur Van Gogh Sites Foundation

Voorwoord

In 2020 liep alles anders dan we vooraf konden voorzien. Dat maakt het moeilijk om verantwoording af te leggen op basis van de doelstellingen en plannen die in 2019 zijn vastgelegd. Toch zijn we blij dat we erin geslaagd zijn om, ondanks alle vertragingen en bijstellingen, onze koers vast te houden. Bij het uitbrengen van het jaarverslag over 2019 werden we voor het eerst geconfronteerd met het coronavirus. Op dat moment konden we niet voorzien wat de impact wereldwijd voor iedereen zou zijn.

In maart 2020 schreven we:

Op het moment dat dit jaarverslag wordt geschreven, bevinden we ons midden in een crisis als gevolg van de uitbraak van het coronavirus. Het culturele leven is stilgelegd en toerisme droogt in het voorjaar van 2020 volledig op. Dit heeft consequenties voor het bezoek aan en de exploitatie van onze voorzieningen. Het verandert bezoekpatronen van toerist en recreant en het betekent een verschuiving in de prioriteiten van bedrijven die willen bijdragen aan de financiering van onze opgave.

Het Van Gogh Nationaal Park ontstaat in een periode waarin de hele wereldeconomie als gevolg van het coronavirus tot stilstand komt. Verstedelijking, globalisering en reishonger leggen het af tegen gezondheid als het belangrijkste element in ieders leven. Met de ontwikkeling van een nationaal park geeft Brabant een antwoord op de behoefte aan een gezonde en groene ruimte waarin de belangen van bewoners, boeren, bezoekers, ondernemers en natuur met elkaar in evenwicht zijn gebracht. Nog meer dan in de periode tot 2019 zal een coöperatieve aanpak binnen het Van Gogh Nationaal Park essentieel zijn voor het realiseren van onze doelstellingen.

"We geloven onverminderd sterk in de iconische en verbindende kracht van Vincent van Gogh voor Brabant."

Wie had toen kunnen bedenken dat we in het voorjaar van 2021 nog steeds in een lockdown zouden zitten? Wel was het direct duidelijk dat we onze plannen zouden moeten bijsturen. Zowel de eigen ramingen en investeringen als de positionering van het aanbod en het aangaan van strategische samenwerking. We geloven onverminderd sterk in de iconische en verbindende kracht van Vincent van Gogh voor Brabant en vertrouwen erop dat we in de loop van 2021 weer veel bezoekers mogen ontvangen op onze Van Goghlocaties.

Frank van den Eijnden
Directeur Van Gogh Sites Foundation

Simone van der Heiden
Directeur Van Gogh Sites NV

Windmolen de Roosdonck.
Van Gogh Monument in Nuenen.

Portretfoto door Joost Duppen

1 Verslag van het bestuur

Na de succesvolle jaren 2018 en 2019, was voor de Van Gogh Sites Foundation in 2020 het jaar aangebroken om de geplande uitbreidingen in Nuenen (en later Etten-Leur en Zundert) op te starten. Als gevolg van de coronapandemie echter, zijn alle activiteiten vertraagd. Dat is jammer, want de positieve energie en de collectieve aanpak zorgden voor een breed draagvlak en een grote financieringsbereidheid.

Gedurende het grootste deel van 2020 zijn de deuren van onze culturele instellingen gesloten geweest. Dat is jammer voor onze bezoekers, maar zeker ook voor de bijna driehonderd vrijwilligers die normaliter dagelijks actief zijn om het levensverhaal van Vincent van Gogh door te geven. Veel respect hebben wij nu, na een jaar van stilstand, voor de vele mensen die achter de schermen actief blijven om met enthousiasme onze gezamenlijke missie uit te blijven dragen. In de korte periode waarin we wel onze musea konden openen, waren tientallen vrijwilligers actief om gasten op veilige en gastvrije wijze te ontvangen. Met improviseren, aanpassingsvermogen en geduld, kijken we reikhalzend uit naar het moment dat we weer onbevangen aan de slag kunnen. Niet alleen met het ontvangen van bezoekers, maar zeer zeker ook met de vervolgstappen van onze ambitieuze plannen voor de aankoop van Van Gogh Monumenten en het conserveren, vernieuwen en uitbreiden ervan.

"Veel respect hebben wij nu, na een jaar van stilstand, voor de vele mensen die achter de schermen actief blijven om met enthousiasme onze gezamenlijke missie uit te blijven dragen."

De Van Gogh Sites Foundation blijft ook in de veranderde omstandigheden structureel bouwen aan de versterking van het erfgoed van Vincent van Gogh. Een betere ontsluiting van Vincents historie in Brabant is goed voor de internationale positionering van de provincie en werkt stimulerend voor het oplossen van de economische en maatschappelijke uitdagingen in de regio. Wij zijn de ondernemingen, gemeenten en de provincie die ons daarbij inhoudelijk en financieel ondersteunen, bijzonder erkentelijk. Zeker in een jaar waarin iedereen worstelt met onzekerheid en verschuivende perspectieven.

Bert van der Els
Voorzitter Van Gogh Sites Foundation

Vincent van Gogh is een Brabander. Brabanders leven en genieten van de natuur. Vincent van Gogh laat elke dag weer via zijn werk aan de wereld zien hoe belangrijk de natuur en de cultuur voor hem waren. In onze tijd een belangrijke boodschap.

Bert van der Els
Voorzitter Van Gogh Sites Foundation, Commissaris Van Gogh Sites NV

Herinnering aan Brabant, Vincent van Gogh (1853 - 1890), Saint-Rémy-de-Provence, maart-april 1890, Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting)

2 In Memoriam

Op 28 augustus 2020 is onze vicevoorzitter Bart de Boer overleden. Een afscheid dat veel sneller kwam dan we allemaal hadden verwacht. Bart was in onze ogen onverwoestbaar. Een grote sterke man die niet omver te blazen was. Een bestuurlijk zwaargewicht, zoals dat in onze wereld wordt genoemd. Dankzij zijn kennis, visie, netwerk, duidelijkheid en humor was Bart in staat om muren te slechten en bruggen te slaan. Zakelijk door de wol geverfd, kenner van de leisuresector, experience-expert en levensgenieter. Al die elementen vond Bart terug in de ambities en plannen van Van Gogh Brabant.

Zijn bestuurlijke doortastendheid maakte het mogelijk om grote stappen te zetten en een haast natuurlijke samenwerking tussen leisure-, cultuur- en natuurorganisaties aan te gaan. We danken Bart voor zijn vertrouwen en geloof in de betekenis van Van Gogh voor Brabant. We zullen zijn werk voortzetten, maar missen zijn expertise en vriendschap dagelijks.

Foto: Lodewijk van der Grinten

Korenveld met patrijs, juni-juli 1887
Vincent van Gogh (1853 - 1890)
Van Gogh Museum, Amsterdam
(Vincent van Gogh Stichting)

De provincie gaat voor een sterker en levendig Brabant door vrijetijd, cultuur, sport en erfgoed waar voor iedereen iets te doen en te beleven is. Door te investeren in het Brabantse icoon Van Gogh realiseren we een onderscheidend aanbod, waarvoor men naar onze provincie komt. Ook vergroten we zo de bekendheid van het Brabantse vrijetijdsaanbod. Kortom, het werk van de Van Gogh Sites Foundation, die het Van Gogherfgoed behoudt, beheert en de bezoikbaarheid en beleefbaarheid van het Brabants recreatieve Van Goghaanbod vergroot, is heel belangrijk. Het draagt namelijk bij aan een kwalitatief sterk vrijetijdsaanbod voor zowel bewoner als bezoeker, een goed leef- en vestigingsklimaat en het versterken van andere maatschappelijke opgaven waarvoor vrijetijdseconomie als etalage dient, zoals cultuur, erfgoed, natuur en agrofood.

Als geboren en getogen Brabander ken ik vele van die mooie plekken in ons Brabant die ook Vincent van Gogh inspireerden. Vele daarvan liggen nu binnen het Van Gogh Nationaal Park i.o.. En of het nu Nuenen, Zundert, Tilburg of Helvoirt is: allen maken zij onderdeel uit van die vele mooie cultuurlandschappen en natuur die zo kenmerkend zijn voor Brabant. Ook tijdens corona is het een prachtig gebied, waar al fietsend, hardlopend of wandelend veel te beleven is. Velen hebben hier dan ook in deze coronatijd dankbaar gebruik van gemaakt. Het geeft mij energie en trots om hier dagelijks samen met velen van u aan te mogen werken, 'Ons levendig Brabant'.

Wil van Pinxteren

Gedeputeerde Vrije Tijd, Cultuur en Sport, Bestuur en Veiligheid Provincie Noord-Brabant

3 Vier strategische stappen op weg naar schaalvergroting

In de afgelopen jaren zijn vier strategische stappen gezet om de benodigde schaalprong voor de Van Goghorganisaties mogelijk te maken: bepalen, beschermen, betalen en bezoeken.

Bepalen

In 2016 werd onderzoek gedaan naar de sporen van Vincent van Gogh in de provincie. De resultaten zijn beschreven in het wetenschappelijke rapport Van Gogh Monumenten in Brabant dat de basis vormt voor de ontwikkeling en het overdragen van het levensverhaal van Vincent van Gogh in deze provincie.

Beschermen

In 2017 hebben de gemeenten met Van Gogh Monumenten, de erfgoedinstellingen en de Provincie Noord-Brabant een convenant getekend om de implementatie van lokale erfgoedgedragscodes mogelijk te maken. In 2019 zijn de eerste lokale erfgoedgedragscodes getekend.

Betalen

Het verwerven van Van Gogh Monumenten is een essentiële vervolgstap om het behoud en de duurzame exploitatie ervan te kunnen faciliteren. Met de oprichting van de Van Gogh Sites NV in 2018 en de ontwikkeling van de bijbehorende businesscase, is er in 2019 een solide financiële basis gelegd voor de realisatie van het eerste investeringstraject ten behoeve van Vincentre in Nuenen.

Bezoeken

De beoogde stijging in bezoekersaantallen van de Van Goghlocaties is nodig om de lokale businesscase rond te krijgen en de regionale economische impact te vergroten. Een collectieve marketingaanpak en het stimuleren van online positionering en ticketverkoop moeten bij gaan dragen aan de beoogde toename van het aantal bezoekers.

Bovenstaande strategische stappen zetten we zodat de legacy van Vincent van Gogh substantieel kan bijdragen aan de economische en maatschappelijke versterking van Brabant en kan worden doorgegeven aan toekomstige generaties.

Als Brabander ben ik er trots op dat Vincent van Gogh zich zo heeft laten inspireren door het Brabantse landschap en boerenleven. En ik juich het van harte toe dat de Brabanders zich dat -dankzij de inspanningen van Van Gogh Brabant- steeds nadrukkelijker realiseren.

Cornald Maas schrijver
Schrijver, presentator

4 Activiteitenverslag 2020

Net zoals in 2019, lag de nadruk in 2020 op de derde en vierde strategische stap: betalen en bezoeken. Echter ook voor de activiteiten van de Foundation betekende de pandemie dat de geplande activiteiten on hold gezet moesten worden. Toch stond niet alles stil en is er achter de schermen doorgewerkt aan de ambities van de organisatie en de ondersteuning van de lokale stichtingen.

1) Bepalen

Het onderzoek naar de Van Gogh Monumenten uit 2017 is een belangrijk startdocument voor het bepalen van de belangrijkste Van Goghlocaties. In het Masterplan voor Van Gogh Nationaal Park vormen de 39 Van Gogh Monumenten een belangrijke laag als de legacy van de schilder in het nationale park. De in 2020 geplande update van het onderzoek is als gevolg van de vertragingen door corona uitgesteld naar najaar 2021.

2) Beschermen

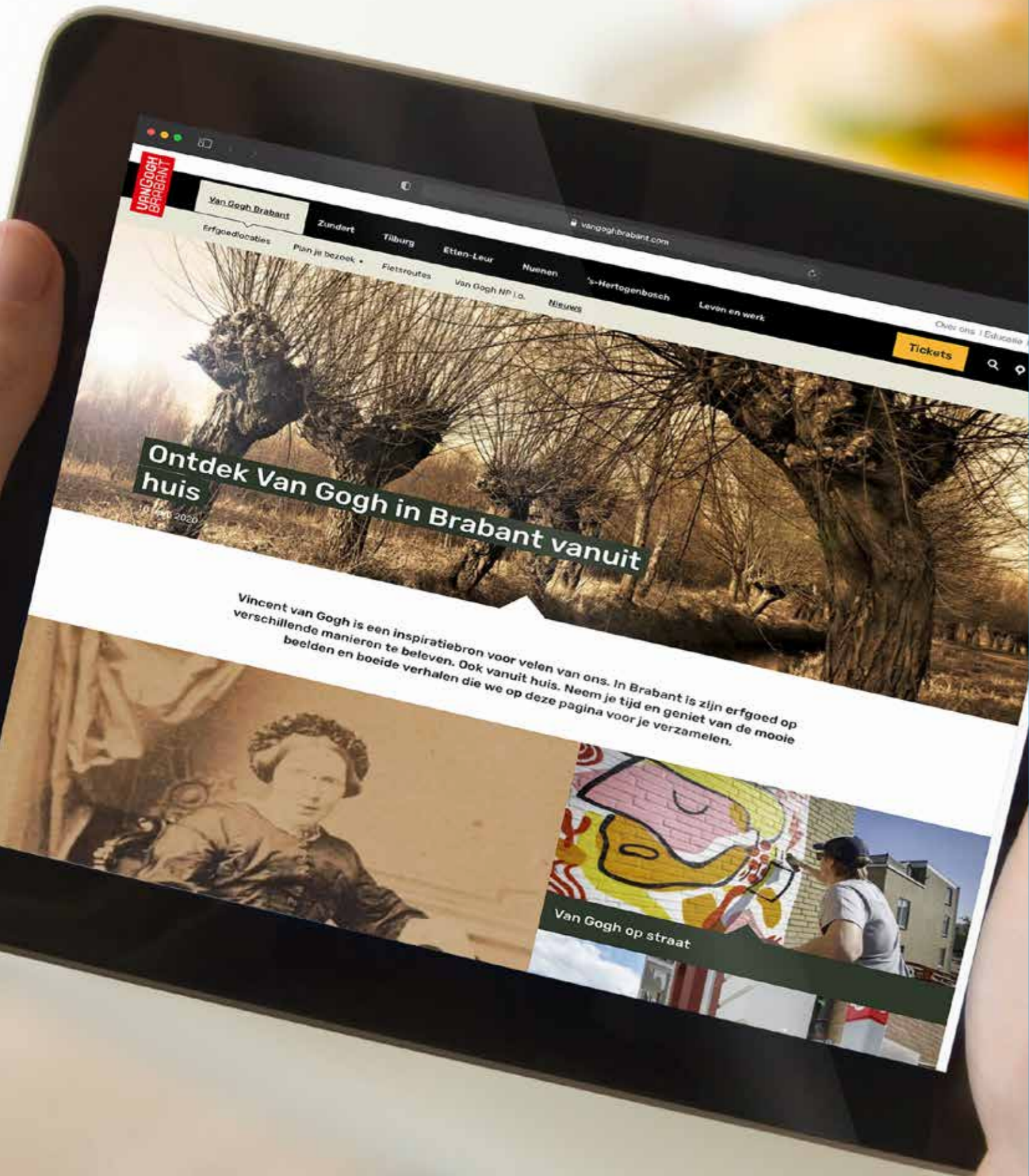
In 2019 is geconstateerd dat de implementatie van het in 2017 gesloten convenant tussen de Van Goghgemeenten, Provincie Noord-Brabant en de Brabantse erfgoedinstellingen moeilijk uniform te organiseren is. Met betrekking tot de uitwerking van lokale erfgoedgedragscodes is begin 2020 met de betrokken bestuurders afgesproken dat de toepassing om maatwerk vraagt. Zeker daar waar gemeentelijk monumentenbeleid al voorzien heeft in de opname van de Van Gogh Monumenten, is een separate erfgoedgedragscode niet noodzakelijk. De Provincie Noord-Brabant heeft aangegeven dat alle Van Gogh Monumenten als separate laag in de cultuurhistorische waardenkaart opgenomen worden.

3) Betalen

Het beschermen van Van Gogh Monumenten schept ook verplichtingen. Om de investeringen in het Van Gogherfgoed mogelijk te maken, is in 2018 een NV opgericht die in 2019 haar eerste levensjaar heeft afgerond. Dankzij de substantiële inzet van de Provincie Noord-Brabant, Gemeente Nuenen en grote injecties vanuit het bedrijfsleven, zijn we erin geslaagd om de aankoop van Vincentre en de ernaast gelegen grond te realiseren en de plannen voor de nieuwbouw en herinrichting vorm te geven. In 2020 heeft de coronapandemie geen directe gevolgen gehad voor de verbouwings- en nieuwbouwplannen voor deze locatie. De werving van financiers voor de vervolgactiviteiten op andere locaties is echter wel tot stilstand gekomen en er is besloten bedrijven en particulieren tijdelijk niet actief te benaderen.

Opwettense watermolen
Van Gogh Monument in Nuenen

Website Van Gogh Brabant

Salon Van Gogh

Op 30 maart 2020 was de vijfde editie van Salon Van Gogh gepland. Dit jaarlijkse netwerkevenement wordt georganiseerd voor het versterken van het profiel van Van Gogh Brabant en de relatie met de stakeholders en certificaathouders van de Van Gogh Sites NV. Hoewel alles was voorbereid, hebben we twee weken voordat de talkshow zou plaatsvinden, moeten besluiten om het evenement te annuleren. Dat was in 2020 de eerste activiteit waar we de stekker uit moesten trekken. Dat gebeurde nog vanuit de gedachte dat we het na een aantal maanden alsnog zouden kunnen proberen...

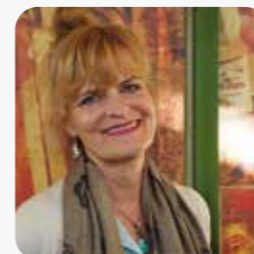
Salon van Gogh is een talkshow gepresenteerd door Cornald Maas waar spraakmakende gasten uit het bedrijfsleven en de culturele sector dieper ingaan op het erfgoed van Vincent van Gogh en zijn relevantie in deze tijd. Het evenement wordt jaarlijks op 30 maart, de geboortedag van Vincent van Gogh, georganiseerd op een van de Van Goghlocaties. Het is een terugkerende, culturele activiteit van hoog niveau die ingezet kan worden als cultureel rendement voor certificaathouders en sponsors.

4) Bezoeken

Vooruitlopend op de geplande aankopen, verbouwingen en heropeningen van de locaties in Etten-Leur, Zundert en Nuenen, zouden we in het voorjaar campagnes organiseren om meer bezoekers te werven. Rond de geplande opening van de Van Goghzaal in Het Noordbrabants Museum, had VisitBrabant persreizen voorbereid om free publicity te genereren en programma's voor reisbloggers en influencers die met hun verslag volgers konden interesseren voor ons aanbod. De omstandigheden waren in 2020 echter dusdanig veranderlijk en onvoorspelbaar, dat we voor een andere aanpak hebben moeten kiezen. Het roer ging om: de focus werd verlegd van het stimuleren van bezoek naar het informeren over veilige bezoekopties en het verder versterken van de positieve beeldvorming over het Van Gogherfgoed in Brabant.

De focus van onze online marketingactiviteiten is in 2020 verschoven van het activeren van een bezoek aan onze locaties naar het inspireren om Van Gogh te ontdekken vanuit huis en in de directe omgeving. Met name via social media bleek deze aanpak aan te slaan en werden ontdekkingen gedeeld en door volgers zelf gepost onder de hashtag #VanGoghomdehoek.

Daarnaast heeft de belangstelling voor recreatie in het groen in 2019 een enorme vlucht genomen. De Van Gogh Fietsroutes zijn daardoor veelvuldig in de aandacht geweest en daarmee is ook de zichtbaarheid van de erfgoedlocaties vergroot bij de inwoners van Brabant en bezoekers uit de directe omgeving.

De verwevenheid tussen Vincents natuur, zijn levenslijn en zijn werk raakt me recht in het hart, en laat me nooit meer los.

Moniek Hover

Professor Storytelling Breda University of Applied Sciences

Vrijwilligersbijeenkomst 2019

5 Anders dan anders

Alle beoogde activiteiten over 2020 zijn dus anders gelopen dan gepland. Bezoekers waren soms wel, maar meestal niet welkom. Daardoor gaat iedere vorm van inhoudelijke verantwoording ten opzichte van de beoogde planning en activiteiten mank.

De activiteiten van de Van Gogh Sites Foundation worden gedragen en uitgevoerd door de honderden vrijwilligers van onze lokale stichtingen. Voor de financiering van de instandhouding van het erfgoed en het verwerven van draagvlak zijn wij afhankelijk van de bijdragen van particulieren, bedrijven en overheden. Vooral in een jaar waarin we bijna geen bezoekers hebben kunnen ontvangen, was de steun van deze partners voor ons van grote betekenis. Samen bouwen we aan onze gemeenschappelijke opgave om het erfgoed van Vincent van Gogh door te geven aan nieuwe generaties. Zonder deze steun zouden wij niet in staat zijn om de betekenis van Van Gogh voor Brabant uit te dragen.

Met de inzet van de marketingexperts van VisitBrabant is het Brabantse Van Goghverhaal in 2020 toch in beeld geweest. Bovendien is met de online actie #VanGoghomdehoek succesvol ingespeeld op het heersende sentiment om natuurschoon en cultuur dicht bij huis te vinden.

2020

Report Brabant-Van Gogh DE

Brabant is trots op Vincent Van Gogh en we delen zijn erfgoed daarom graag met bezoekers en inwoners. Met fietsroutes door het landschap van zijn schilderijen en met zijn verhalen over de streek, zien we door de ogen van Van Gogh dat Brabant meer dan één bezoek waard is. VisitBrabant is daarom met veel plezier partner van de Van Gogh Sites Foundation.

Heleen Huisjes
Directeur-bestuurder VisitBrabant

Van Gogh Fietsroute Plus Magazine

"Ik ben toch zoo blij, dat het alzo is geschikt, dat ik eenigen tijd rustig hier kan werken, ik hoop zooveel studies te maken als ik maar kan, want dat is het zaad waar later teekeningen van komen."
(Vincent, 30 april 1881)

Luci de Weert
Vrijwilliger, bestuur Van Gogh Kerk Etten-Leur

Kampeerauto nr 7

Door een ijzersterk verhaal en samenhangende uitstraling kunnen de activiteiten van de Van Gogh Sites Foundation een duurzame versterking rond dit belangrijke culturele icoon van Brabant betekenen. Samen met de ondernemende aanpak van het team sluit dit prima aan bij de doelen van Brabant C. Daarom zijn wij graag partner.

Frans van Dooremalen
Directeur-bestuurder Brabant C Fonds

Wij willen een goede buurman en onderdeel van het landschap zijn en voelen ons dus medeverantwoordelijk voor de ontwikkeling van Van Gogh Brabant. Daarnaast willen wij als luchthaven bijdragen aan het versterken van het cultureel vestigingsklimaat en proactief bijdragen aan het ontwikkelen van het inkomend toerisme in onze regio. Van Gogh is hierbij één van de grootste 'verleiders' en het investeren in de erfgoedlocaties is daarin een logisch gevolg.

Roel Hellemons
Algemeen Directeur Eindhoven Airport

Libelle BE

Samenwerking met ASML

Vanwege corona was de enige buitenlandse reis die ik vorig jaar heb kunnen maken naar ons Simackantoor in Parijs. Door de omstandigheden verbleven we in Versailles en Auvers-sur-Oise, waar je het kerkje en de begraafplaats van Vincent en Theo van Gogh kunt bezichtigen. Dan beseft je weer hoe groots Van Gogh is geweest en dat we verplicht zijn om zijn erfgoed in Brabant te koesteren.

Eric van Schagen
CEO Simac

Première
'Becoming Vincent'

... 'wat in liefde gedaan wordt, dat wordt goed gedaan.' schreef Van Gogh.
En juist met liefde (en respect) proberen wij in Nuenen c.a. de nalatenschap van onze ereburger ook voor toekomstige generaties uit binnen- en buitenland te behouden!

Ralf M.M. Stultiëns
Wethouder Gemeente Nuenen

Ons motief om bij te dragen aan het Van Gogh Nationaal Park is verbinding. Want door verbinding tussen mensen, in wat voor vorm dan ook, gebeuren er dingen die anders niet zouden gebeuren.

Johan de Beer
Wethouder Gemeente Zundert

Natuurgebied
Galderse Heide, Breda

6 Van Gogh Nationaal Park i.o.

In de tweede helft van 2020 is directeur Frank van den Eijnden voor een dag per week beschikbaar gesteld aan de in oprichting zijnde organisatie Van Gogh Nationaal Park. Al eerder was de directeur aangesloten bij het kernteam van Van Gogh Nationaal Park en was Bart de Boer lid van de board van het initiatief. Met het oog op de oprichting van het parkbureau voor Van Gogh Nationaal Park, is besloten de opgebouwde expertise van onze organisatie structureel in te zetten.

In 2020 is de positieve intentie voor deelname aan het Van Gogh Nationaal Park uitgegroeid tot een actieve bijdrage aan en een investering in een langdurige samenwerking. Daarbij is de verwachting uitgesproken dat er op termijn sprake zou kunnen zijn van een wederzijdse verankering op het gebied van merkstrategie en communicatie.

Impressie
Van Gogh Nationaal Park i.o.

Van Gogh Nationaal Park i.o. is eind 2020 uitgegroeid tot een beweging met meer dan vijftig partners die samen investeren in een gezonde, groene leefomgeving. Geïnspireerd door het erfgoed en de waarden van Van Gogh, dragen de investeringen van de partners in Van Gogh Nationaal Park indirect en direct bij aan het vergroten van het draagvlak voor de negenendertig Van Gogh Monumenten die we in Brabant kennen. Meer dan ooit tevoren zien we Brabantbreed aandacht ontstaan voor de iconische waarde van de schilder en de maatschappelijke betekenis die zijn levensverhaal heeft voor de opgaven waar Brabant nu de oplossingen voor zoekt: versterking van natuur, landschap en erfgoed; groen tot in de kern van stad en dorp; perspectief voor boeren en het verduurzamen van toerisme.

Naast de Van Gogh Sites Foundation zijn ook onze directe partners aangesloten bij het Van Gogh Nationaal Park: Gemeenten Zundert, Nuenen, Etten-Leur en Tilburg. Het Noordbrabants Museum, VisitBrabant, Erfgoed Brabant en de Provincie Noord-Brabant.

Wij zijn trots op Brabant en trots op Van Gogh. Samen met Van Gogh Sites Foundation bouwen we als Van Gogh Nationaal Park i.o. aan het landschap van de toekomst want 'Als men waarachtig van de natuur houdt dan vindt men 't overal mooi'.' (Vincent, 30 april 1874)

Yvo Kortmann
Voorzitter Van Gogh Nationaal Park i.o.

Het verhaal van Vincent van Gogh, kind van Brabant, is uniek en past bij deze regio. Vincent van Gogh was een innovatieve kunstenaar. Hij was een vernieuwer met belangstelling voor natuurkundige processen die zijn kunst beïnvloedden. Zijn doorbraak op artistiek vlak vond plaats in en rondom zijn woonplaats Nuenen, vlak bij de campus van ASML. Voor zijn vakgenoten stond Vincents talent buiten kijf, maar hij kreeg pas na langere tijd brede erkenning. Vincent was niettemin standvastig en hield niet op met leren en experimenteren. Als innovatief Brabants bedrijf zijn we trots om bij te dragen aan het behoud en het beheer van het cultureel erfgoed dat is verbonden met Vincent.

Peter Wennink
President & CEO ASML

7 Van Gogh Sites NV

In lijn met de doelstellingen van de Van Gogh Sites Foundation, verwerft de NV Brabantse Van Gogh Monumenten en draagt daarmee bij aan de zorg voor een gezonde exploitatie. De Van Gogh Sites NV heeft als doel het verkrijgen, beheren, exploiteren, ontwikkelen en verhuren van deze bijzondere Van Goghlocaties om dit erfgoed aan toekomstige generaties door te kunnen geven. In 2018 is de NV opgericht en zijn de voorbereidende gesprekken gestart over de aankoop van de eerste drie panden: Vincentre in Nuenen en het ernaast gelegen bouwperceel, de Van Gogh Kerk in Etten-Leur en het Vincent Van GoghHuis in Zundert.

Uitgifte certificaten

Via de uitgifte van certificaten van aandelen in de NV worden particulieren en bedrijven opgeroepen bij te dragen aan het vormen van het benodigde kapitaal. Bedrijven en particulieren kunnen daarmee een stukje eigendom verwerven van de belangrijkste locaties uit het leven van Vincent van Gogh in Brabant. Diverse particulieren, instellingen en bedrijven kochten al vastgoedcertificaten bij de NV en schonken tegelijkertijd een bedrag van €1.000 per gekocht certificaat aan de Van Gogh Sites Foundation. Mede met deze middelen worden de Van Gogh Monumenten aangekocht, verbouwd en ingericht. De Van Gogh Sites Foundation is een culturele ANBI-stichting. De Foundation is aangemerkt als een 'goed doel' in het kader van de Belastingwet en de Geefwet en daarmee zijn deze schenkingen fiscaal aftrekbaar. Bovendien betaalt de Foundation als ANBI-stichting geen belasting over de schenkingen die daardoor voor 100% ten goede komen aan de beschreven doelstellingen. Vanwege de coronacrisis is het aantal verkochte certificaten in 2020 maar heel beperkt en is de actieve benadering van bedrijven tijdelijk stopgezet.

Uitbreiding Museum Vincentre Nuenen

In nauwe samenwerking met Museum Vincentre in Nuenen, zijn in 2019 grote stappen voorwaarts gezet voor dit eerste project van de Van Gogh Sites NV. In april kon de NV met een lening van de gemeente Nuenen de grond aankopen naast Vincentre. Op deze grond wordt de toekomstige uitbreiding van het museum gerealiseerd. Vervolgens is in de maand mei met een provinciale bijdrage het pand verworven waarin het museum is gehuisvest. Museum Vincentre is gevestigd in het voormalige raadhuis van Nuenen, een erkend Van Gogh Monument. De verwerving van het pand geeft invulling aan de ambitie om Brabantse Van Gogh Monumenten via aankoop te beschermen en zo te behouden voor toekomstige generaties. Door middel van een duurzame exploitatie wil Van Gogh Brabant de regionale economische en maatschappelijke bijdrage van het Van Gogherfgoed vergroten.

Op donderdag 26 november 2020 hebben we in een live studiosessie de museumfilm 'Becoming Vincent' gepresenteerd. Voordat de film in première gaat in de vernieuwde Van Goghcentra, hebben we vol trots het resultaat gedeeld met onze trouwe achterban, financiers en partners. Ruim 200 gasten waren live getuige van de webcast die onder leiding stond van Cornald Maas.

Ontwerp uitbreiding

Stedenbouwkundig sluiten het huidige museum en de uitbreiding naadloos aan op de gemeentelijke structuurvisie 'De wereld van Van Gogh'. Daarin hebben kwaliteit en beleefbaarheid langs het lint van de Berg prioriteit. Op basis van het door de gemeente opgestelde kavelpaspoort heeft architectenbureau diderendirix (Eindhoven) een expressieve en eigentijdse versie van een langskap boerderij voorgesteld, die recht doet aan het dorpse en Brabantse karakter van de omgeving, met de typerende schaal van toen. De nieuwbouw heeft een huiselijk karakter en symboliseert de voorliefde van de schilder voor het gewone, dagelijkse leven. De materialisatie van de nieuwbouw sluit aan bij zijn voorliefde voor natuurlijke en eerlijke materialen en taferelen. Het markante volume van de nieuwbouw wordt gevormd met grote gebakken kleipannen.

In de nieuwbouw komt Vincents Lichtlab. Dit is een interactieve beleving rond het thema 'licht', gerealiseerd in samenwerking met ASML. In Vincents Lichtlab gaan jong en oud op zoek naar perspectief en licht, net zoals Van Gogh dat in zijn tijd deed. Licht is kleur, en kleur is licht. Maar wat is kleur? Wat is licht? Wat zien we eigenlijk? Hoe werkt dat, het ervaren van licht? Proefondervindelijk wijzer worden.

Team Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Nuenen gaf in de zomer van 2020 een positief advies aan het college van B & W over het schetsontwerp van Vincentre. Aanvullende vragen over materiaalgebruik, de groenvoorziening in de tuin en het straatbeeld zullen bij de presentatie van het definitief ontwerp worden beantwoord.

Regio Deal Brainport Eindhoven

In samenwerking met Museum Vincentre is eind 2019 een subsidieaanvraag ingediend bij Brainport Development voor de uitbreiding en inrichting van het museum. De Regio Deal Brainport Eindhoven fungeert met een financiële impuls van 370 miljoen euro als vliegwiel voor de langjarige samenwerking tussen Rijk en regio in het kader van de Brainport Nationale Actieagenda (BNA). Met de BNA zetten Rijk en regio samen in op het versterken van de economische kracht van de regio. Voor de ontwikkeling van de Brainportregio is het belangrijk te investeren in goede voorzieningen voor iedereen: een prettig woonklimaat voor alle 800.000 inwoners van onze regio. Om verbindingen tussen die inwoners te versterken en meer mensen mee te laten doen, heeft Brainport Development via een financieringsregeling zeven miljoen euro aan Rijksbijdrage beschikbaar gesteld. In januari 2020 is bekendgemaakt dat dit project tezamen met tien andere projecten gehonoreerd is en vanuit de Regio Deal een bijdrage van €435.000 beschikbaar zal worden gesteld voor de uitbreiding en inrichting van Vincentre.

Verwerving Van Gogh Kerk Etten-Leur

Noord-Brabant kent maar liefst 39 Van Gogh Monumenten. Dit zijn locaties die vanwege hun waarde voor het leven en werk van Vincent van Gogh tot buitengewoon waardevol erfgoed worden gerekend. Etten-Leur telt vijf Van Gogh Monumenten, waarvan de kerk en de kosterswoning de meest belangrijke zijn. De monumentale Van Gogh Kerk en het kostershuisje zijn gelegen op een markante plek aan de Markt in Etten-Leur. Dit is de kerk waar Vincent van Goghs vader zeven jaar lang dominee was en waar Vincent regelmatig te vinden was. In Etten liet Vincent van Gogh zich in 1881 voor het eerst registreren als kunstschilder. Negen maanden lang woonde en werkte hij in de pastorie die achter de Nederlands Hervormde kerk (nu Van Gogh Kerk) stond. Hier had hij ook z'n eerste echte tekenatelier. Het kostershuisje en de Van Gogh Kerk zijn al in gebruik als Van Gogh bezoekerscentrum door de Stichting Vincent Van Gogh Etten-Leur.

De Van Gogh Kerk en het bijbehorende kostershuisje zijn eigendom van de gemeente Etten-Leur. In 2020 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd en is verder onderhandeld over de voorwaarden voor een mogelijke aankoop van deze monumenten door de Van Gogh Sites NV. Om de gezamenlijke, provinciale ambities te realiseren, is het plan ontwikkeld voor de uitbreiding van de Van Gogh Kerk met een aanbouw en een nieuwe inrichting op basis van het bidboek Becoming Vincent. Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag wordt de verkoop van de kerk behandeld in de gemeenteraad van Etten-Leur.

Vincent van GoghHuis Zundert

De oorsprong van Vincent van Gogh ligt in Zundert. Van Gogh Sites NV is in gesprek met de betrokken partijen over de wijze waarop verantwoord geïnvesteerd kan worden in dat deel van het Van Gogherfgoed in Brabant.

Voor ons is een bijdrage leveren aan de Van Gogh Sites Foundation een vanzelfsprekendheid. Van Gogh is wereldwijd een icoon, hij is van iedereen, ongeacht leeftijd, ongeacht achtergrond. Hij nodigt iedereen uit om met zijn eigen ogen naar zijn omgeving te kijken en daar volledig in op te gaan. Mooier kan het niet, bij hem wordt ieder landschap, ook dat van Brabant, het middelpunt van de wereld.

Edzo Doeve
Algemeen directeur coöperatie DELA

Permanente Van Goghpresentatie in Het Noordbrabants Museum

8 Governance

De Van Gogh Sites Foundation hanteert en onderschrijft de principes van de Governance Code Cultuur. Die Code is bedoeld om bewustwording en kritische reflectie door het bestuur te stimuleren. Door de Code te hanteren laat de stichting zien dat zij de gangbare standaarden voor goed bestuur volgt. De Code biedt handvatten voor het handelen in uiteenlopende, vaak complexe situaties (bijvoorbeeld belangenverstrengeling). Het bestuur zorgt ervoor dat er geen strijdigheid ontstaat tussen persoonlijke belangen van bestuursleden en de belangen van de stichting. Ook wordt elke schijn van belangenverstrengeling tussen de stichting en bestuursleden vermeden. Een bestuurslid neemt geen deel aan de discussie en besluitvorming over een onderwerp of transactie waarbij hij of zij een (potentieel) tegenstrijdig belang heeft. In 2020 is geen sprake geweest van belangenverstrengeling of een tegenstrijdig belang. Een overzicht van nevenfuncties van de bestuursleden is toegevoegd als bijlage. Bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

Het dagelijks bestuur van de Foundation heeft in 2020 zeven vergaderingen gehad waarin de voortgang en de herinrichting van de organisatie zijn besproken. Vanuit het algemeen bestuur is een werkgroep gevormd met de lokale besturen van de Van Gogh Kerk, het Vincent Van GoghHuis, Vincentre en Vincents Tekenlokaal om met elkaar een verdere optimalisatie van de governance te bewerkstelligen. Uitgangspunt is dat er meer evenwicht moet komen tussen de collectieve investeringen en de verantwoordelijkheden binnen en tussen de lokale stichtingen. In december 2019 zijn de uitgangspunten vastgelegd en hebben de lokale stichtingen en de provinciale Foundation een opdracht geformuleerd voor de aanstelling van een kwartiermaker. De kwartiermaker is in de eerste helft van 2020 gestart met het verder uitwerken van de vernieuwde organisatie de bijbehorende governance. Daarbij wordt ook onderzocht op welke juridische basis er samengewerkt kan worden met partijen als Van Gogh Nationaal Park i.o. om gezamenlijk het label Van Gogh Brabant te voeren ten behoeve van de bestemmingspromotie.

In 2020 is het proces rond de vernieuwde governance nog niet afgerond. De verwachting is dat daar in 2021 stappen in gezet kunnen worden.

Ik vertrouw erop dat de beleidsmakers spoedig inzien dat kunst en cultuur een wezenlijk en onmisbaar onderdeel zijn van onze maatschappij. Ik vertrouw erop dat we er alles aan zullen doen om inspiratie en creativiteit te tonen. Juist in tijden van crisis.

David Lauwen, penningmeester Van Gogh Sites Foundation

Organogram Van Gogh Sites Foundation

Dagelijks bestuur

Bert van der Els, voorzitter

- Voorzitter Brabant-C
- Voorzitter RvC Van Gogh Sites N.V.
- Voorzitter RvT De Kazerne
- Voorzitter RvT De Verkadefabriek
- Voorzitter RvC Airport Eindhoven N.V.
- Voorzitter Gazet Holding in Zurich
- Lid RvC ZND Valkenswaard.
- Lid RvC Buva Barendrecht
- Bestuurslid Universiteitsfonds TU Eindhoven
- Adviseur RvC Schiphol

Bart de Boer, vicevoorzitter en secretaris † (tot en met augustus 2020)

- Voorzitter RvT VisitBrabant
- Voorzitter RvT Eindhoven365
- Voorzitter Leisure Ontwikkel Fonds
- Voorzitter RvC Krediet Unie Brabant
- Lid RvB Terhills (België)
- Directeur DreamPort Leisure Consultants
- Voorzitter Stichting Mappa Mondo Waalre

David Lauwen, penningmeester

- CFO Boswellia Groep
- Directeur Het Creatief Kapitaal
- Vicevoorzitter RvT Omroepvereniging BNNVARA
- Voorzitter RvC Bouwvereniging Woonmeij
- Lid RvT Social Label (tot november 2019)

Algemeen bestuur

Paul Vermeulen (tot en met november 2020)

- Eigenaar Galerie Vermeulen
- Bestuurslid Stichting Vincent Van GoghHuis Zundert
- Adviseur Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen

Lex Besselink

- Voorzitter RvC REWIN (West-Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij)
- Lid RvT NLR (Nationaal Lucht- en Ruimtevaart Center)
- Voorzitter Strategische Adviesraad TNO DSS (Defence, Safety and Security)
- Voorzitter Bestuur World Class Maintenance
- Lid Arbitragecommissie voor Handel en Metaalnijverheid
- Lid algemeen bestuur Brabants Landschap
- Voorzitter Oorlogsmuseum Overloon
- Voorzitter stichting Vincent van Gogh Etten-Leur

Gert-Jan de Graaf

- Directeur Regionaal Archief Tilburg
- Directeur Stadsmuseum Tilburg
- Directeur Dino4 bv
- Directeur G.J.M. de Graaf Managementadvies BV
- Voorzitter Stichting Beheer Mandeligheid Rooi Harten

Linda Janssen

- Adjunct-directeur Het Noordbrabants Museum
- Bestuurslid Museum Plus Bus

Jan Kees Lemkes

- Voorzitter Stichting Van Gogh Village Nuene
- Voorzitter Stichting Van Gogh Experience Nuene
- Secretaris Centrum Management Nuene
- Voorzitter Voedselbank Nuene
- Directeur LS Consultancy BV

Directeur

Frank van den Eijnden

Marketing

Justine de Jong (VisitBrabant)
Pierre van Damme (VisitBrabant)
Dorine Saes

Inhoudelijk expert

Willem-Jan Verlinden

Operationeel team

Joanneke van Zandwijk (Vincent's Tekenlokaal)
Simone van der Heijden (Vincentre)
Luci de Weert (Van Gogh Kerk)
Ron Dirven (Vincent Van GoghHuis)
Stella Nulens (Het Noordbrabants Museum)

Organogram Van Gogh Sites NV

Raad van commissarissen

Bert van der Els
Bart de Boer (tot en met augustus 2020)

Directeur

Simone van der Heiden

Kwartiermaker vastgoed

Henri Smits

Stichting Administratiekantoor Van Gogh Vastgoed (STAK)

Bestuurder

Jan van Hout

9 Jaarrekening Van Gogh Sites Foundation

9.1 Balans per 31 december 2020

ACTIVA

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Financiële vaste activa		5		5
Vlottende activa				
Vorderingen				
Vorderingen op handelsdebiteuren	2.000		0	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	27.962		10.836	
Overige rekening-courant	39.967		35.000	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>144.923</u>		<u>75.975</u>	
		214.852		121.811
Liquide middelen		296.121		108.173
		<u>510.978</u>		<u>229.989</u>

PASSIVA

	31-12-2020		31-12-2019	
	€	€	€	€
Stichtingsvermogen				
Bestemmingsreserve Becoming Vincent	41.853		0	
Algemene reserves	<u>4.397</u>		<u>4.397</u>	
		46.250		4.397
Langlopende schulden				
Langlopende overige schulden		68.750		0
Kortlopende schulden				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	3.989		213.687	
Kortlopende overige schulden en overlopende passiva	<u>391.989</u>		<u>11.905</u>	
		395.978		225.592
		<u>510.978</u>		<u>229.989</u>

9.2 Staat van baten en lasten over 2020

	2020	2020	2019
	€	€	€
Overige opbrengsten	666.371	1.840.915	2.853.513
Lasten			
Schenkingen	93.000	0	2.108.667
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen	256.388	260.000	268.531
Overige lasten	273.649	1.649.665	514.208
Totaal van som der kosten	623.037	1.909.665	2.891.406
Totaal van bedrijfsresultaat	43.334	-68.750	-37.893
Financiële baten en lasten	-1.481	0	0
Totaal van netto resultaat	41.853	-68.750	-37.893
<u>Bestemming saldo van baten en lasten</u>			
	2020		2019
	€		€
Bestemmingsreserve Becoming Vincent	41.853		0
Algemene reserves	0		-37.893
	41.853		-37.893

Colofon

Jaarverslag 2020 Van Gogh Sites Foundation

Dit jaarverslag is gepubliceerd door Van Gogh Sites Foundation. Daarbij is dankbaar gebruikgemaakt van beeldmateriaal van derden met zorgvuldige bronvermelding, waar beschikbaar. Van dit jaarverslag is een kleine oplage gedrukt. Het digitale bestand is gepubliceerd op de website van de Van Gogh Sites Foundation. Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Opmerkingen of vragen bij deze publicatie graag richten aan info@vangoghbrabant.com.

Vormgeving: Tomas Concept + Creation

Foto: Gré van Pelt

Markdal in Breda, onderdeel
Van Gogh Nationaal Park i.o.

” En het Brabant dat men gedroomd heeft, daar komt de werkelijkheid hier soms al heel dichtbij.”

Vincent van Gogh, De brieven. Ed. Leo Jansen, Hans Luijten en Nienke Bakker. 6 delen. Amsterdam 2009 (Amsterdam University Press).

De Van Gogh Sites Foundation zet zich in voor het behoud en de ontwikkeling van het Van Gogherfgoed. De Foundation wil de maatschappelijke en economische betekenis van het erfgoed vergroten met tentoonstellingen, educatieve programma's in en rondom de Van Gogh Monumenten. Daarbij staat het levensverhaal van de schilder en de relevantie ervan voor huidige en toekomstige generaties centraal. De Van Gogh Sites Foundation is de organisatie achter de Van Gogh erfgoedlocaties, Van Gogh Sites NV, Van Gogh Quality Label en bestemmingslabel Van Gogh Brabant. De Foundation werkt nauw samen met Van Gogh Nationaal Park i.o. en met de Europese Van Goghmusea en -erfgoedlocaties, verenigd in Van Gogh Europe.